

Työpaikkaonnettomuuksien tutkinta (TOT)

**TUTKIEN
TURVALLISUUTTA
VUODESTA 1985**

19/95

Julkinen hallinto

**Vanhempi konstaapeli sai surmansa
vahingonlaukauksesta harjoitustilanteessa**

TOT 19/95

1. TAPAHTUMAN KUVAUS

Vanhempi konstaapeli N.N oli komennettu poliisikoulussa pidettävälle kenttä- ja hälytystoimintataktiikan kurssille. N.N oli hakeutunut kurssille oman nimismiespiirinsä ja lääninhallituksen kautta. Kutsun po. kurssille oli toimittanut poliisikoulu.

Kurssiin kuului yhtenä osa-alueena ja tehtävänä harjoitella aseistautuneen vaarallisen rikollisen kiinniottoa. Ryhmään kuului 12 henkilöä. Tehtävää harjoiteltiin 2-3 henkilön ryhmissä siten, että vuoroteltiin mm. maalimiehen ja kiinniottajan rooleja.

Vanhempi konstaapeli N.N toimi onnettomuusharjoituksessa maalimiehenä ja kaksi muuta poliisimiestä esittivät kiinniottajaa.

Kiinniottajana toiminut poliisi K.K oli lähestymässä kalustovajan kulmaa, jolloin hänen päälleen hyökkäsi n. 2-3 metrin päästä maalimiehenä toiminut N.N veitsi oikeassa kädessään. K.K perääntyi, otti yhden askeleen taakseen, teki samalla aseelleen latausliikkeen ja tähtäsi hyökkäävää maalimiestä n. 2 metrin etäisyydeltä. Kun K.K puristi aseensa liipaisinta, ase yllättäen laukesi. Maalimies N.N putosi polvilleen ja sen jälkeen kääntyi selälleen kiinniottaja K.K:n eteen.

K.K:n todettua laukauksen lähteneen omasta aseestaan, hän lamaantui ja pudotti aseensa maahan.

Laukaus oli osunut N.N:ää rinnan yläosaan rintalastan kohdalle.

Paikalle hälytettiin sairaauto ja ensihoito sekä kuljetus sairaalaan aloitettiin.

Kriisihoito

Kurssiryhmän kriisihoito aloitettiin poliisikoululla n. kolme tuntia onnettomuuden jälkeen. Hoidon jatkosta kerrotaan sovittu jokaisen työpaikan osalta erikseen.

2. Tapaturmaan johtaneita tekijöitä

Ylimääräinen harjoitus

Kyseinen harjoitus oli alkanut n. klo 10.45. Harjoituksen johtaja H.H oli määrännyt yhden poliiseista suorittamaan aseiden tarkastuksen. Aseet tarkastettiin ase

kerrallaan ottamalla aseista lippaat ja patruunat pois. Jokainen laittoi lippaan ja patruunat taskuunsa.

K.K on kertonut, että harjoituksen edetessä harjoituksen johtaja oli ilmoittanut aikaa olevan jäljellä noin 10 minuuttia ja että tehdään vielä harjoitus kolmen henkilön ryhmissä; kaksi ottaa kiinni ja yksi toimii maalimiehenä.

Tässä vaiheessa K.K, joka oli jo kyseisen harjoituksen suorittanut, kertoi käsittäneensä harjoittelun hänen osaltaan päättyneeksi ja laittoi panostetun lippaan aseeseensa. Näin ollen hän sekä muutkin, jotka olivat jo kyseisen harjoituksen läpikäyneet, aloittivat tauon ja odottelivat harjoituksen lopullista päättymistä.

Taukoa viettäessään harjoituksen johtaja H.H ilmoitti, että ”vielä yksi kerta, onko vapaaehtoisia”? Vapaaehtoisia ei ollut, jolloin H.H määräsi K.K:n ja N.N:n. K.K joutui kiinniottajaksi ja N.N maalimieheksi.

Hetkeä myöhemmin sattui kyseinen onnettomuus.

Panostettu lipas aseessa

K.K on kertonut, ettei muista aseessaan olleen lipasta ja patruunoita. Kun K.K oli mieltänyt kiinniottoharjoituksen osaltaan päättyneen, oli hän refleksinomaisesti asettanut lippaan aseeseen.

Kerrotun mukaan poliisit ottavat myös koulutukseen lähtiessään henkilökohtaisen aseensa ja panokset mukaan. ”Mitä tahansa voi sattua matkalla tai koulutustilaisuuden aikana”.

K.K:n käyttämä henkilökohtainen Glock-ase on ollut hänellä noin kaksi vuotta.

Ei luotiliivejä

Tapaturman selvittelyssä ilmeni, että harjoituksesta pyrittiin kaikin tavoin tekemään hyvin todentuntuinen ja että kurssin alkaessa oli päätetty olla käyttämättä henkilökohtaista luotiliiviä.

Ei ohjeita

Harjoituksessa poliiseilla oli mukana ”kovat” patruunat. Kerrotun mukaan missään harjoituksen vaiheessa ei riittävän selvästi käsketty missä vaiheessa harjoitusta patruunat saa lipastaa ja lippaan asettaa aseeseen.

Ohjeita ei tältä osin ollut.

Kokemus, koulutus

K.K ja N.N olivat 36- ja 43-vuotiaat, valmistuneet runsaat kymmenen vuotta sitten samalta järjestyspoliisikurssilta.

3. VASTAAVIEN VAHINGONLAUKAUSTEN ESTÄMINEN

3.1 Patruunat

Vastaavissa harjoituksissa ei saa käyttää/olla edes mukana oikeita patruunoita.

3.2 Laukaisunesto

Aseet tulisi varustaa ennen harjoituksen alkua luotettavalla laukaisunestolaitteella.

3.3 Ohjeet

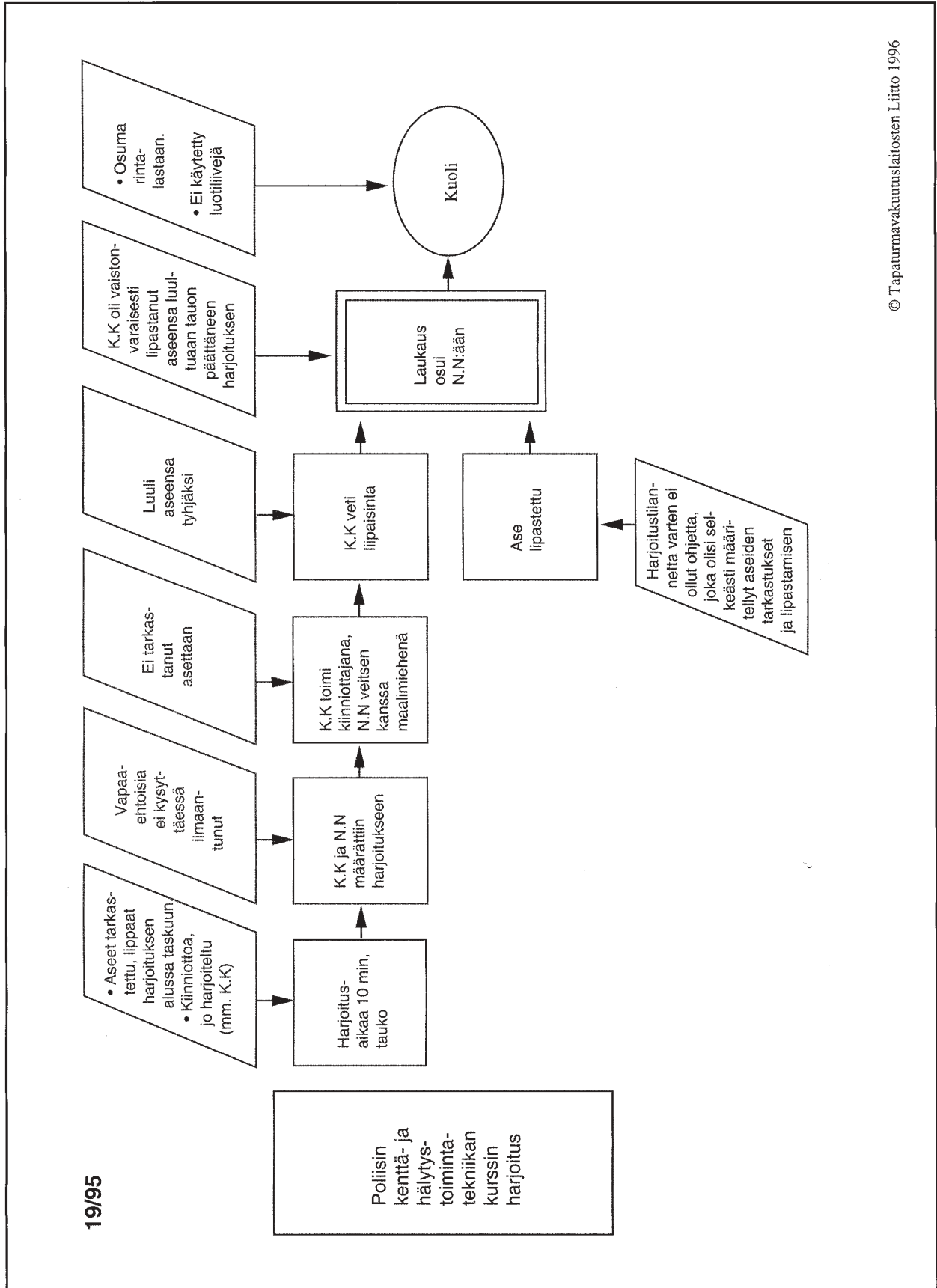
Aseiden ja patruunoiden käsittelystä tulee laatia kirjalliset ohjeet kiinniotto- ja sitä vastaavia harjoitustilanteita varten.

3.4 Opastus

Harjoituksen johdon on perehdyttävä ohjeisiin huolellisesti ja opastettava ne yksityiskohtaisesti harjoitukseen osallistuneille ennen harjoituksen alkua.

Liitteet

- Kaavio tapahtumista ja tapaturmatekijöistä

TAPATURMAVAKUUTUSLAITOSTEN LIITTO

Bulevardi 28, 00120 Helsinki • Puhelin 09-680 401 • Telefax 09-680 40 389

Lisätietoja: Osastopäällikkö Hannu Tarvainen, puh. 680 40 388 tai työturvallisuusinsinööri Sakari Seppänen, puh. 680 40 377 • Tilaukset: Osastosihteeri Terttu Kumlin, puh. 680 40 385